

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lect 1 Ave maris Stella.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

OPVS CVLVM I.

MARIALE PARVVM

Sive

DE LAVDIBVS BEATISSIMÆ VIRGINIS
MARIAE DEIPARAE

Ex Interpretatione Hymni Ecclesiæ
AVE MARIS STELLA.

Quem per singulos versus prosequitur hic Tractatus Parthenius, Unde Conciones, vel
Exhortationes pro laudibus B. MARIAE Virg. desumi possunt.

INTRODVCTIO.

Postquam ex ore Angeli, & S. Elizabethæ, prodijt celestis illa Salutatio MARIE, que initium dedit salutis nostræ, filij Ecclesiæ, quasi ab Angelo & Elizabetha præcedenti & præmonitioni non deservit ad eorum imitationem, Cantica Hymnos, Psalmos, Odas deprimere, ad eam salutandam, venerandam, colendam. Nempe ad implendum à se agnoverunt illud, quod scriptum est in Proverbijs de Muliere Forti, Deiparam hanc præsignificante: Surrexerunt filii eius, & beatissimam prædicaverunt. Hoc autem omnibus sæculis factitatum est, quia leiebant filij eius verum esse, quod S. Damascenus dixit de ea: Virgo omnium encomiorum legem excedit, nec si omnes veto orbis lingua in unum coeant, eius laudes oratione consequi possent.

Præf. 31.

Orat. 1. de Nativ.

Hymnus vnde dicitur.

Diversa in laude B. M. V. Cantica composuerunt S. Casim.

Casim.

Mariale.

A

anno

1600

1601

1602

1603

1604

1605

1606

1607

1608

1609

1610

1611

1612

1613

1614

1615

1616

1617

1618

1619

1620

1621

1622

1623

1624

1625

1626

1627

1628

1629

1630

1631

1632

1633

1634

1635

1636

1637

1638

Et hic quidem repertus fuit in eius sepulchro integer & incorruptus, quali ab intenerata & incorrupta Virgine incorruptionis quodam virgineo sale aspersus: quia est fuerat cibis odore & sapore semper gratissimus, simulque meli in ore, & mellos in aure, cum iubilio in corde.

Sic quoque factus vir Hermannus, cognomento Contractus, apud Canisium de B. Virg. l. 5. c. 13. ex Nauciero & alijs, composuitle legitur Canticum illud celebre, *Salve Regina*: præ omnia Virginitatis coatinens; quod à doctis examinatum, à sapientibus explanatum, ab vtriusque approbatum, à Macet viupar Ecclesiæ. Quapropter cum S. Bernardus Apostolica Sedis Legatus Spiram advenisset, à imperialem Germaniæ Civitatem, à clero & populo cum triumpho exceptus est, & deductus ad primariam Ædem Deiparæ sacram, ubi ipso actu, *Salve Regina*, est decantatum. Quod ipse complectens, tertibus in locis genua flexit, & in primo quidem loco cecinit, O Clemens, in secundo O pia, in tertio: O dulcis Virgo Maria, in cuius rei memoriam tres laminae ætæ videntur in illo Templo, quibus inscripta sunt dicta verba, eo ordine quo Bernardus cecinit. Quapropter hoc Canticum à pietate & antiquitate commendatur. Nam & eius primus auctor insignis fuit pietate erga virginem, & doctrinam admirabilem titulo è per eius favorem est adeptus. Etenim de eo scribitur, in duena ex nobili Comitortum, membris omnibus captum fuisse. Et ideo Contracti nomè accepisse. Quare cum Monachus factus esset, rogabat instanter Virginem pro somitare. Illa se ei visendum præbens, optionem ei obtulit, malletne sanus fieri, & rudis permanere ac indotus, an perseverare in morbo, & scientiis omnibus insignis evaderet. Cum autem ipse hoc posterius prætulisset, factum est ut omni sciret a proficeret, adeo ut aequalè non habere crederetur, tresque linguas, Latinam, Græcam, Hebræam se calleret, ut in eis natus esse videretur. Floruit sub Henrico Imp. anno

S. Hermannus Contractus.

A

anno

anno 1040. Platus lib. 2. de Religi. cap. 32.

S. Antonius de Padua

Seculari in Regularis converteretur, habetur cap. 1. vitæ eius. Sed nunc ad singulos Hymnorum ver- sus, ad maiorem B. M. V. gloriam & honorem.

LECTIO I.

Thema. Ave Mariæ Stella.

Quicquid in cœlis pulchrum est & eminent, ac coruscans, symbolicè & mysticè MARIA V. solat attribui à SS. Patribus, propter eius eminentiam, pulchritudinem, lucemque admirabilem: simulque propter eius in inferiora hæc focendum influxum, per meritâ, per dona, & efficacem intercessionem. Ideo vocatur, Cœlum, Sol, Luna, Aurora, Stella Matutina, Arcus Cœli, Thronus Dei, Sidus Mariæ, Cynosura, Pharus.

S. Damascenus vocat eam COELUM ANIMATUM: Virgo immaculata, quæ nulli inquinata est afflicta, sed celestibus educata cogitationibus, non in terram de- cecidit, sed cum esset Cœlum animatum, in celestibus tabernaculis collocatur. Similiter S. Chrysostomus eam sic laurat: Ave igitur Mater, Cœlum, Puella, Virgo, Thronus, Ecclesia nostra decus, gloria, & firmamentum Sic & S. Bernardus dicit: Omnibus firmamentis firmius firmamentum, tu Domina, quæ eum, quem cœli cœlorum capere non poterant, cepisti & concepisti, portasti & non defecisti. Tu in medio aquarum dirixisti aquas ab aquis, affectus videlicet æternorum ab affectibus temporalium. Posuisti in hoc firmamento Deum, Solem & Lunam, Christum & Ecclesiam, & Stellæ, prærogativas gratiarum multas.

Pulchritudo cali per claritatem spectatum, excellentiam ostendit Creatoris, sed multiplicius decoratur MARIA, in donis & miraculis, excellenti ostendit Redemptoris Pulchritudo est, illustrior & sublimior Cœlo sydereo, pulchrior, illustrior ac adentior Cœlo Empyreo & igneo, quia ipsa cœlum ipsum suo illustrat & exornat fulgore, suo accendit ardore, cœlique Dominum sua illecebra & oblectat pulchritudine.

An non hæc est Mulier, quæ Cœlo & terra magnam & adamante signum est, quæ Sol vestit, Luna calcet, Stellæ coronant? Dignum plane stellis coronari caput, quod & ipsi longe clarior micans, ornent eam potius quæ ornentur ab eâ, inquit S. Bernardus. Sig. magu. An non ipsa est Aurora con surgens in Nativitate sua? Pulchra ut Luna in Filij sui Conceptione, Eleeta ut Sol in sua Assumptione, inquit ei devotissimus Rupertus? An non dea capimus: Hæc est Sole splendens Luna pulchrior, Aurora rutilantior, Stella præclarior? An deca verum est illud: Fons parvus crevit in fluvium, & in latum ac Solem conversus est?

Dicebat olim Iob: Si videri Solem, cum fulgeret, & Lunam incedentem elare, & latitatum est in abscondito cor meum, & osculatus sum manum meam, quæ partem haberet Deus in me desuper, & hæreditate omnipotens de excelis? Hoc est, quomodo habitaret in me, quomodo mihi tanquæ filio & hæreditis gratia.

WANT!

Sed ut propius ad propositum accedamus: Hymnum Ave Mariæ Stella, quis composuerit, non est ita certum & exploratum. Interim Ecclesia illum recepit, approbavit, laudavit, in suum Officium illi inserens. Imo cum Sacra Congregatio Rituum iussu Urbani VI. Hymnos reformavit, hunc intactum reliquit, ne immineret in eo pietatem contentam, & rerum maiestatem: ut dicitur in præfatione Hymnorum emendatorum. In plerisque Ecclesijs decantatur cum pia genuflexione; continetur & in devotis laudibus & encomiis Virginis in varijs Hymnis, Canticis, Litanij, latius diffusa & sparsa, ut patebit in sequentibus. Antior putatur idem Hermannus Contractus, de quo supra. Illi enim adscribit Jacobus Voragine in vita Pelagij Papa hæc tria: Salve Regina: Alma Redemptoris: Ave Mariæ Stella.

Author Hymni Ave Maria Stella

In hoc Hymno delicabatur S. Bernardus, cui ferretur Sanctissima Virgo ex verberibus suis lac in stillasse in os dum oraret, & coram imagine Deiparæ illud piensissime recitaret & ruminaret. Monstra esse Matrem. Quod quidem contigisse in Ecclesia Castellionis in Burgundia, ubi primus in fauce Matre Deo oblatum fuerat, ex ore cuiusdam graviter & docti viri, Ord. Cister, Prælati, accepit, nec enim in vita S. Bernardi reperitur, quamvis id passim receptum à doctis sit, & iconibus etiam publicis expressum. Quod autem Bernardus in Ecclesia Castellionis infans oblatum fuerit, quodque illam ex

Quid Iob intelligat per oscula manuum, sua & favore adesse vellet Deus? Perstringit hic Iob quosdam idololatrias, qui corde seducti & decepti, Solem, Lunam & Sydera adorabant: & cum non possent ea contingere, vel e propinquo osculando adorare, vt moris erat circa idola, e longinquo manus extendebant versus ipsa, & mox velut luce ipsorum perfusas ad os reducebant, & osculabantur. At nos certe laetari possumus corde in absf. dicitur, imo & vultu & ore in publico, dum Mariam fulgidum nostrum Solem intuemur, dum ea tanquam Lunam clare incidentem contemplantur, dum tanquam Sidus nostrum & Stellam matutinaam inspectamus. Possumus & protendere manus nostras erga eam in signum venerationis, & osculari in signum honoris, & in clamare corde & voce: Ave electa vt Soli: Ave pulchra vt Lunae: Ave Aurora rutilans: Ave MARIA STELLA.

Cur Soda litas Rosarii Dominicani I. mensis solemnitas celebretur Psal. 80.

Psal. 88. Thronus Christi est B.M.V.

B. M. V. olim dicitur Stella maris divina & invocata.

crebro repetit: In omnibus rebus dubiis, in omnibus periculis, in omnibus angustiis, RESPICE STELLAM VOCA MARIAM.

Sic B. S. moou Stouk, vir sanctus, & Generalis Ordinis Carmeli, dum persecutiones pateret, Ordo, & tenebras, ad hanc Stellam recurrit, & Scapulari, tanquam signum specialis affectus & protectionis, colitus recepit e Manibus Virginei, & Angelici, hanc fundens orationem: Flos Carmeli, Vita florifera, Splendor Caeli, Virgo puerpera, singularis Mater, sed viri nescia, Carmelitu da privilegia, STELLA MARIS.

Sicut rursus quidam e Cœlitibus, in forma peregrini, venit ad Monasterium Sororum S. Clarae Conimbricæ, teste Gonzaga de origin. Relig. Frac. ubi mire serpebat virus pestilentia, & tradidit illis tanquam antidotum contra pestem, Antiphonam illam, quæ incipit, Stella Cœli: quæ passim canitur, in qua & tertio repetitur: O gloriosa Stella Maris, a peste succurre nobis.

Ecclesia quoque in Antiphona: Alma Redemptoris, rursus Mariam sic invocatur: Stella maris, succurre cadenti, surgere qui curat populo.

Denique S. Bonaventura, in Specul. Virg. sic eam saepe vocat, dicitque nos per duo pertingere ad salutem, per Lignum & Stellam, hoc est, per fidem Crucis, & per virtutem Lucis, quam nobis peperit Maria, Stella Maris. Ergo hic Titulus ei acceptissimus est, & a nobis pie ruminandus, qui & alios etiam complectitur, quibus vocatur Stella Matutina, Stella ortus Jacob, Stella semper rutilans semper clara.

Sed explicandum est primum, cur Stella vocetur e deinde, cur Stella Maris? Quantum ad primum, iam supra insinuavimus Stellam vocari, tum ob celestitudinem & eminentiam per lucem gratia & donorum caelestium, tum ob eminentiam per lucem & splendorem gloriae, tum denique propter influxum eius efficacem in hæc inferiora, qui provent ab eius irradiatione. An non Stella merito nominetur, cuius gratia & vita inclita cuncta illustrat Ecclesias? An e Stella, cuius quot sunt virtutes, tot sunt radij coruscantes? An non Stella, quandoquidem de ea canimus merito in Hymno Ecclesie Leod. & Galliconæ in Assumpt. Virg.

O quam glorifica luce coruscans, Strepit Davidica Regia Preles, Sublimis residens Virgo Maria, Inter castigenas at horis omnes.

Gentiles sibi persuaserunt, quod qui in hac vita incliti fuissent, post transitum ex hoc seculo inter Stellam & Planetas essent collocandi, quodque hæc eorum felicitas foret, hæcque ratioe divinus effici, & in Deos evehi Sic ab eis dedicatus est Iuppiter, Mars, Saturnus, Mercurius, Venus. Et certe de electis: Deo interpretatur S. Augustinus illud: Qui numerat multitudinem Stellarum, & omnia eis nomina vocat. Atque etiam propter electos dicitur e Abraham, interpretate S. Hilario

Cur B. V. M. Stella vocetur.

Psal. 146 Gen. 15. A 2

4
Cor. 13

Multiplato semen tuum sicut Stella caeli. An non & saeculum mira est saedine conspersum, licet in illo de Beatis agit A. ostolus dum dicit: Stella à Stella lo immer si oblectari videantur ad tempus, in praedictis in claritate itaque Virgo nostra Stella est, & vix tamen conscientia fluctibus amarulenti sunt: quidem Stella, quae reliquas omnes superat claritate, hoc est omnes Beatos; ita vt in conspectu illius quodammodo non appareant, qui maius lumen obtinet & obcurat minus. Hoc de ea dixit S. P. D. Augustinus Ser. de Assum. eam propterea non solum Stella comparans, sed & Sol, cuius dum radiat splendor, ceterae Stellae non apparent, & sunt quasi non sint. Quod si de influxu agimus, ipsa est Stella ex Iacob, cuius splendor & radius, & praesulget in supernis, & in fornacem penetrat, & terras perlustrat, & terris perlatrat, & obcurat minus. Hoc de ea dixit S. P. D. Augustinus Ser. de Assum. eam propterea non solum Stella comparans, sed & Sol, cuius dum radiat splendor, ceterae Stellae non apparent, & sunt quasi non sint. Quod si de influxu agimus, ipsa est Stella ex Iacob, cuius splendor & radius, & praesulget in supernis, & in fornacem penetrat, & terras perlustrat, & terris perlatrat, & obcurat minus.

Quadruplex Stella Marii radi.

Lustrat neope Beatos & Angelos in caelis, vivificat homines in terris, illuminat & consolatur animas in purgatorio, in locis inferis. Quadruplex est radius, unus lucis, unus dirigitur lucem in caelis, alter pontifices se deorsum erga animas in purgatorio agere facit, tertius velut à latere dextrorsum tendens, ut iustos laetificet, quartus sinistrorsum, ut necciores illuminet, & à peccatis educat.

Dixerunt quoque olim nonnulli Physici, Hominem esse opus fieri, ita vt cum concipitur aut generatur, à Sole fortitur spiritum, à Luna corpus, à Marte sanguinem; Mercurio ingenium, à Iove desiderium, à Venere cupiditatem, à Saturno humorem. R. de autem mystice dixerimus omnia haec à nostra Stella in fluxu in nobis fieri. Quia per eius influxum peccatores recipiunt vitam, iusti pietatis humorem, A. ostolus & Doctores sapientiam & ingenium, Martyres sanguinem fortificationem, Confessores & Religiosi magnum cum gaudio erga divina desiderium, Virgines perfectionis & virtutis ardentem cupiditatem & amorem. O felicem & multivariam huius Stellae influentiam & efficaciam!

Mariae Stella maris.

Cur vero specialiter Stella Marii nominetur, rationem producit S. Bonaventura in Spec. Virg. sic dicitur: Nauta dum in aliquam terram partem navigare disponunt, unum sidus eligunt cuius signo & luce radiantis, in eam quam desiderant partem, possunt sine errore adduci. Sic officium gerit Maria Stella maris, quae navigantes per mare mundi in navi innocentes, & vel poenitentia dirigit ad litus patriae. Ob varias autem causas hoc saeculum Mare dicitur.

Primo, quia sicut Mare obnoxium est ventis, tempestatibus, nebulis, ita hic mundus multis turbationibus, multa est caligine circumfusus.

Secundo, Mare fluxum habet & refluxum, & naturali inconstancia est modo serenum, modo turbulentum, ita in hoc saeculo statum, fortunarum, rerum omnium est vicissitudo & instabilitas, vt nemo fidat.

Tertio, in Marii pisces maiores vorant minores, ita homines sibi mutuo praeda sunt: Vnde quoties impio consulente insisterem se, & factes homines quos pisces maris?

Quarto, quoscumque Maris sinus explores, sal. sedine respergi sunt, non est gutta non salis, ita hoc saeculum.

Hom. 2. super Job.

Nauta suavitatis laes Di. 23 habita. ranti.

Tu placidum terris sidus, quod liberat omnes
A pelagi sermone raris: quod luce benignos
Saturni maris, grave eliminat iras,
Tu nobis illic, postis Cynosura per altum,
Te dace: vela damus, portus habitura secundos.

Exempla
SS. B. M. V. in mari propin-
ciam habentium.

1. Admittit eum, quod de S. Hyacintho, Ord. S. Dominici alumno, & eius adhuc viventis discipulo, eximioque Deiparæ cultore legitur. Hic cum ob Tartaros grassantes, & iam munit Clivæ appropinquantes, ubi tunc agebat Vir sanctus, cogitur ex ea civitate & provincia in Ciacoviã transgredi, sumptu in vna manu Venerabili Sacramento, in altera Deiparæ Virginis imagine, non solum Boiſthenem fluvium rapidissimum & amplissimum sicco pede cum sociis pertransiit; sed & in illo vestigio sua sic impressit, ut semita quædam ab vna extremitate fluvij, ad alteram usque cerneretur; immo & adhuc hodie cernitur, ut habetur in processu canonizationis eius. An non hic magna fide respiciebat in MARIAM, tamquam Sidus & Stellam suam, invocabatque eam tamquam Duce[m] viæ huius periculosa? Certe imago Virginis, quæ ex alabaſtro erat valde ponderosa, ubi eam in manus sumpſit, facta est levis velut Rosa. Exieratque vox ab hac imagine, dum ipse templo sese celeriter properebat cum Venerabili Sacramento: *Fili Hyacinthe, secine hic me deseres, ut inter manus incidam hostium meorum, & in eis opprobrium?* Hæc ergo voce admonitus (cum antea veritus esset se eum affluere ob pondus nimium) eam in manus sumpſit, & levissimam tenuit; naturalem autem suam ponderositatem imago resumpſit, cum in Ciacoviã viam pertigisset.

2. An non in hac Stellam Ducemque viæ respiciebat S. Raymondus Pennafortius, Virgini devotissimus, sicut & Pater eius S. Dominicus? Hic cum Iacobum Aragoniæ Ducem in Maiorica Insula reliquisset, eo quod pellicem non desereret; extendens eam suam super mare, & baculo suo scopularem in altum elevans iussit veli centum sexaginta miliaria sex horis conficeret, & Barcinonam appulſit vestigia sicca, toto populo confluente, & vestigia eius excolante. *O Mariæ stella! tu per mare eum direxisti; tu Mariæ tui Dux fuisti.*

3. Audi de S. Forenſiano, cuius corpus quiescit in nostra vicina in Cœnobio Valciodorenſi ad Mosam. Hic cum foret Archiepiscopus in Scotia, Angeli à visitatione monitus est trans mare Vallem Decoram adire, sive Valcidiorum, ubi Basilicæ venerabilis Mariæ Dei dicata est. Nec mora cum dno seim socijs ad mare venit: ubi eum nullam lepearet navem, duo ligna in formam crucis disposita conflixit, quæ ligna eum comitibus conservant; & a S. Spiritus hænte, Angeloque &

Mariæ ducente, in Gallias pervenit; ac deinde Valcidiorum, seu Vallem Decoram pertigit, quam B. Virginis sub S. Benedicti regula consecratam voluit, ibidemque vixit, & sepultus est ad levam in Basilicæ S. Mariæ. Respicebat ergo & ipse in hæc Stellam maris, poteratque illud Domino & Mariæ decantare: *In mari viatica, & semite tuæ in aquis multis*, ipse pervenit ad portum per Lignum & lucem, per Lignum Crucis, per Lucem Virginis Mariæ. vt ex Innocentio Pont. loquitur S. Bonaventura in Spec. Virg.

M. l. m. m. 50. 3. p. 1. de S. S. B. 84.

Admittit eum, quod de S. Ludovico Galliarum Rege. Hic de itinere Hierosolymitano revertens, navi per mare vectus mirâ tempestate fuit aggratus; ita ut tres mali navis diffunderentur, cum magno naufragij periculo. Quam tempestatem ut evaderet, protinus se in preces dedit. Inter orandum autem Campanulam quandam resonantem audivit. Cumque interrogasset, vade ille campana sonus? Respondit ei esse Campanam Religiosorum B. Virginis Montis Carmeli. Eâ igitur horâ votum fecit Virgini Deiparæ, si evaderet naufragium, visitatum se locum istum Mariæ dicatum, & in Galliam redituro Religiosos aliquos huius Ordinis Beatissimæ Mariæ ac Virginis, illisque Cœnobium edificatum. Mox voto concepto, cessavit tempeſtas, votumque suum Rex consecutus, etiam quod Virgini voverat, illic adimplevit. Sic refertur in Libello Miraculorum Virginis de Monte Carmelo, inter miracula per Inquisitionem P. S. huiusmodi approbata. Ecce igitur MARIAM hic se Stellam Mariæ ostendit & Dominam, cui possumus post Filiam aggratulando dicere: *Tu dominari potestati maris, motum autem finitimum tuis iussibus.*

Psal. 76.

Psal. 80.

Possimus & hic sexcenta exempla appendere eorum qui è naufragio Virginis invocatione evaserunt incolumes; sed brevitati consulentes, remittimus ad libellos varios Miraculorum B. Virginis in diversis Orbis partibus. Consuli possent Turſelinus in Historia Lauretana, Iustus Lipsius in Diva Virgine Hallensî & Aspiciensî, Robertus Hautportius in Diva Virgine Servicensî, & alij Parthenij Historici. Ex his inter in omnibus satis superque constat, quomodo Virgo redde sic salvetur à nobis, A. E. MARIS STELLA.

Concludamus exemplo quod his verbis refert Thomas Cantiprato lib. 2. c. 10. *Vidimus Fratrem Ordinis Prædicatorum, Dominus Brugensis in Flandria, Rainorum nomine sagacem ingenio, & litteratissimum. Hic Ordinem ingressus, acriter studio Theologiae capiti insisteret. Sed cum nonnulli illuminata mens, nec oratione præparata superat ad lumen: vento inconstanti fluctibus voluta discurrere qua se Haruo, Indorum. Centibus. Ch. si in eorum posiori veritate fulere erat. Vidit hæc Genesius Philosophus naturalis ratione regi, lucos legem à Deo ac. aut, Christianis Evangelio caritari. Sed quid certius hic tenenda fluctuabat. Conuenit ergo Ludovici, in suspensionem legis proposuit. Sed Ora, Fratres obdentes*

de hoc eorum suum mare, arrendum de talibus censuerunt. At quia acutus ignis acior surgit in flammam, dia diabolo simulante gravatus est, ut nocte fugam accideret. Vbi vero ad exitum porre venit, obviam illi fuit Mars Stella, B. Maria, ad portum salutis devotum redactura. Cui dixit: Fluctuans vis devius, & veritas in fide Filii mei dubitas te in venisse. Certe scias quod diversis erroribus scater per orbem gentilitas: Iudei nihil soluti tenent, umbras sequuntur, senectris nequiti obfuscati. At Evangelium nova gratia per hoc veritatem habere probatur, quod charitate humilitate, castitate resurget. Quia iria in Ordine quem intrasti, purgato mentis oculo praeclarior vis debis. Ego autem sum Mater Christi, Patrona Ordinis tui, qua non passa sum solita pietate, eam castam indelem decipi, vel perire. His dictis, Virgo disparuit, & ruonem firmatam in fide cum laetitia cordis reliquit. Falsusque est postea consummatus in doctrina & pietate. An non et Maria fulgida Stella Maris?

LECTIO II.

Thema. Dei Mater alma.

De dignitate B. M. ex divina maternitate proveniente.

Maria B. M. P. E. dogia & stulti.

Sicut antea diximus quicquid pulchrum est in Caelo, Mariae appropriari symbolice & mystice, ob eius eminentiam & lucem influxumque fecundum in hae inferiora: ita nunc dicimus, quicquid in Terra pretiosum est, & speciosum, Mariae similiter attribui, ob eius Virginitatem cum Maternitate divina confederatam. Propterea vocatur Paradisi voluptatis Hortus conclusus, Fons signatus, Puteus aquarum viventium, Arbor vitae, Lilium convallium, Lilium inter spinas, Rosa mystica, Cedrus excelsa Libani, Oliva speciosa in campis, Vitis fructificans fructus honoris, &c. Haec enim fecunditate deducta, attribuit Virgini SS. Patres & Ecclesia, partim ex Cantibus Canticorum, partim ex Ecclesiastici cap. 24, quoque ob fecunditatem eius cum puritate coniunctam. Explicemus vel id paucis per singula.

1. MARIA Paradisi voluptatis, in quo novus & fecundus Adam domicilium sibi elegit, ideoque omni benedictione ac felicitate replevit, omni busque delictis; ita ut magis sibi in illa complacere, quam in omnibus alijs creaturis.
2. MARIA Hortus conclusus, ad quem Serpens nullum potuit habere accessum, ut peccati venenum inspiraret Hortus etiam conclusus claustris & muro inviolata Virginitatis. Unde bis ei dicit Sponsus: Hortus conclusus, Soror mea sponsa. Hortus Matris sacram recte dixerimus, quae est Mater conclusa.
3. MARIA Fons signatus & sigillatus, ut nemo aquam iustitiae vel solo levi pulvere. Fons & puteus limpidissimam & viventem aquam producat peccatis quaedam scaturigine: quia haec est non solum Mater Dei, sed & Mater divinae gratiae, quae quidem gratia velur aqua fuit vberum de Libano, live

de Candidationis sublimi loco, ut per huius Puti venas purissimas fluens, animas reddat fecundas & virginicas.

4. MARIA Arbor & Lignum vitae, quae fructum illum produxit sine semine, quo aeterna nobis vita reddidit fructum, colore, odore; sapore suavissimum.
5. MARIA Lilium convallium, ob humilitatem & candorem: Lilium inter spinas, inter saeculi huius cupiditates illudium & tutum, semper integrum, semper candidans, semper aureum, semper odentem, semper pandulum ad penitentes suscipiendos, semper incurvum ad condescendum peccatoribus, & eos sua puritate, candore, odore illescendum ad se.
6. MARIA Rosa mystica, quae odorem suum quae verum diffudit, caelum & terram, Angelos & homines, ac Deum ipsam sua perfundens fragrantia. Rubicunda Rosa, non solum ardente charitate, sed & virgino pudore, per quem Regem attraxit, esse in accubitu suo in throno gloriae attraxit, inquam, eam in terras roseo Virginitatis suae colore & odore, coniuncto cum Nardo, hoc est, cum humilitate, Charitate enim, puritate, & humilitate in Mari. Virgine fuerunt velur vltima dispositiones ad divinam Maternitatem obtinendam, & in vtero suo concorporandum Filium Dei.
7. MARIA Cedrus excelsa Libani, quae quanto magis in auras conlurgit vertice: tanto profundius radicem in ima demergit; ut aulla quatitur tempestate, sed stabili consistat mole. Cedrus ergo est Maria, quae excelsa est & eminent in Significatus. Puteus aquarum viventium, Arbor vitae, & profunda radice, per humilitatem Cedrus rectissima, sine curvitate aut nodositate peccatorum, Cedrus incorrupta & imputribilis, sine corruptione, aut carie concupiscentiae, semper in sua perfectura durans integritate. Cedrus, cuius rami huc illic tenduntur, ut veniant aves & volatilia Caeli, & nitemur in eis. Denique Cedrus, cuius viderod, vel vmbra serpentes nec car tartareos.
8. MARIA Oliva speciosa in campis, quae sine cura, aut humana opera, & ad iniculo, fructu profecundus Adam domicilium sibi elegit, ideoque omni benedictione ac felicitate replevit, omni busque delictis; ita ut magis sibi in illa complacere, quam in omnibus alijs creaturis.

